

Przesłano: 29-07-2021

Zaakceptowano do druku: 31-08-2021

AGROTURYSTYKA JAKO MIEJSCE REALIZACJI POLSKIEGO BONU TURYSTYCZNEGO – ASPEKTY PRAWNE¹

Dominik Borek², Elżbieta Wyrwicz³

Abstrakt: Ustawa z dnia 15 lipca 2020 r. o Polskim Bonie Turystycznym to regulacja o podwójnym celu. Podstawowy ma wymiar socjalny i służy zabezpieczeniu środków finansowych na wyjazdy wakacyjne dzieci. Drugim celem jest z kolei pomoc finansowa dla podmiotów dotkniętych pandemią COVID-19. Pomoc ta jest udzielana poprzez możliwość przyjmowania płatności za pomocą bonu w okresie kiedy działalność turystyczna jest „odmrożona”. W niniejszym artykule ukazana zostanie specyfika działalności agroturystycznej, w ramach której można przyjmować płatności Polskim Bonem Turystycznym.

Słowa kluczowe: agroturystyka, bon turystyczny, usługi hotelarskie, rolnik, przedsiębiorca turystyczny

AGROTOURISM AS A PLACE OF REALIZATION OF THE POLISH TOURIST VOUCHER – LEGAL ASPECTS

Dominik Borek², Elżbieta Wyrwicz³

Abstrakt: The Act of July 15, 2020 on Polish Tourist Voucher is the regulation with two goals. The basic one is the social aspect for polish families. The second is the initiator of aid from loan aid to the state during the COVID-19 pandemic. This aid is provided for the duration of the voucher payment, while the tourist activity is "unfrozen". In order to locate a solution to the agritourism problem that can manage the payments of the Polish Tourist Voucher.

Keywords: agritourism, tourist voucher, hotel services, farmer, tourist entrepreneur

¹ Artykuł prezentuje osobiste poglądy i nie może być interpretowany jako stanowisko jakiegokolwiek organu, podmiotu czy instytucji. Artykuł prezentuje stan prawny na dzień 25.06.2021 r.

² Ministerstwo Rozwoju i Technologii (Ministry of Economic Development and Technology) | wkład pracy: 60% | e-mail: Dominik.Borek@mrit.gov.pl

³ Ministerstwo Rozwoju i Technologii (Ministry of Economic Development and Technology) | wkład pracy: 40% | e-mail: Elzbieta.Wyrwicz@mrit.gov.pl

1. Wstęp

Turystyka na terenach wiejskich zdobywa coraz większą popularność w związku ze zmianą preferencji konsumenckich spowodowanych pandemią COVID-19 (<https://podroze.wprost.pl/turystyka...>). Jak wskazuje Niedziółka (2017) agroturystyka należy do „najbardziej popularnych form turystyki wiejskiej” lecz oba pojęcia – agroturystyka i turystyka wiejska – nie mają definicji w polskim prawodawstwie. Wyrażenia te pomimo, iż nie są zdefiniowane⁴, są uregulowane w ustawie z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego. Zgodnie z art. 4 ust. 2 pkt 9 tejże ustawy, wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego w ramach zadań z zakresu doradztwa rolniczego upowszechniają rozwój turystyki wiejskiej, w tym agroturystyki oraz prowadzą promocję wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku (Ustawa, 2004). Biorąc powyższe pod uwagę, należy się posiłkować definicjami znanymi w doktrynie wśród badaczy tych obszarów. Kompleksową pracę mającą na celu porównanie definicji „turystyki wiejskiej” na przestrzeni lat dokonał Schwichtenberg (1998) w artykule pt. „Pojmowanie turystyki wiejskiej w Polsce i na świecie”, opublikowanym w czasopiśmie „Turyzm” w 1998 r. Autor przytoczył m.in. pogląd Drzewieckiego (1995), wedle którego do kategorii „turystyka wiejska można zaliczyć tylko te rodzaje rekreacji, które bezpośrednio wykorzystują zasoby i walory wsi” (<https://repozytorium.uni.lodz.pl..>), jest to najbardziej trafny opis zjawiska, którego elementem składowym jest agroturystyka⁵. Ta ostatnia, w definicjach naukowych zebranych całościowo przez Romana i Niedziółkę (2017) w pracy pt. „Agroturystyka jako forma przedsiębiorczości na obszarach wiejskich” cechuje się wspólnym mianownikiem jakim jest pobyt w obrębie gospodarstwa rolnego. Ciekawa definicja prawna agroturystyki⁶ występuje natomiast na gruncie prawodawstwa włoskiego, gdzie w art. 2 ustawy nr 96/2006, wskazuje się iż działalnością agroturystyczną jest „działalność przyjmowania i gościnności wykonywana przez przedsiębiorców rolnych (zdefiniowanych w art. 2135 wł. k.c.) także w formie spółek kapitałowych osobowych lub stowarzyszonych ze sobą, przy wykorzystaniu własnego gospodarstwa w powiązaniu z uprawą gruntu, gospodarką leśną i hodowlą zwierząt” (Kapała, 2008). Regulacja z Półwyspu Apenińskiego powinna być wzorem dla rozwiązań postulowanych w Polsce, tym bardziej że jest wiele elementów

⁴ Świadczy o tym chociażby badanie przeprowadzone na stronach Internetowego Systemu Aktów Prawnych, po wpisaniu w wyszukiwarkę hasła „agroturystyka” lub „turystyka wiejska”, nie znajdujemy żadnych wyników.

⁵ Na kanwie ww. rozważań warto zapoznać się z rozważaniami dot. definicji agroturystyki i turystyki wiejskiej zawartymi w: E. Wyrwicz, *Turystyka na terenach wiejskich i agroturystyka* [w:] *Turystyka w gminie i powiecie*, red. A. Gordon, Warszawa 2003.

⁶ W tym kontekście zobacz również R. Budzinowski, *Gospodarstwo rolne jako kategoria prawna-charakterystyka szczegółowa* [w:] *Prawo Rolne* (red.) A. Stelmachowski, Warszawa 2006, s. 57-63.

spójnych w obu prawodawstwach. Kluczowy element, to wynajmowanie miejsc noclegowych. Na tym działaniu jako jednym z dwóch fundamentalnych (drugim są imprezy turystyczne)⁷ dla realizacji polskiego bonu turystycznego skupiono się w artykule w ramach niniejszych rozważań i analiz (element ten jest również podstawą dla rozwiązań dotyczących bonu turystycznego w prawodawstwie włoskim (<https://podroze.onet.pl/aktualnosci/wlochy-bon-turystyczny...>)). Jak wskazano we wstępie dotyczą one wyłącznie wynajmu lokali/pomieszczeń przez rolników w ramach agroturystyki. Metody badań, które znalazły zastosowanie w niniejszym artykule są właściwe dla nauk prawnych, stąd użyta została metoda dogmatyczno-egzegetyczna pozwalająca na analizę regulacji prawnych, jak również metoda komparatystyczna i empiryczna w zakresie rejestrów publicznych w obszarze turystyki, wśród których wykorzystane zostały: Centralny Wykaz Obiektów Hotelarskich, gminne ewidencje innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie, rejestr KRS i rejestr CEIDG.

Treść niniejszego artykułu będzie wywodem w zakresie poradnictwa. Taki też jest charakter rozważań, mają one na celu wspomóc osoby prowadzące działalność agroturystyczną⁸ w rozumieniu możliwości jakie daje ustawa z dnia 15 lipca 2020 r. o Polskim Bonie Turystycznym (Ustawa, 2020).

2. Rozróżnienie bon/voucher

Należy pamiętać, iż pomimo socjalnego charakteru przepisów ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o Polskim Bonie Turystycznym, ich drugim celem jest pomoc finansowa dla podmiotów dotkniętych pandemią COVID-19. Pomoc ta jest udzielana poprzez możliwość przyjmowania płatności za pomocą bonu w okresie, kiedy działalność turystyczna jest „odmrożona”. Mając na względzie cele niniejszego artykułu, warto spróbować wyprowadzić na podstawie obowiązujących przepisów, definicję bonu turystycznego oraz vouchera, ponieważ nie są to wyrażenia synonimiczne w regulacjach prawnych, a często bywają ze sobą mylone. Warto wskazać, iż oba rozwiązania mogą być wykorzystane w ściśle określonym przedziale czasowym. Voucher jest uregulowany w ustawie z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 i zmianie niektórych innych ustaw (Ustawa, 2020). Dokument ten, określane w literaturze jako znak legitymacyjny był instrumentem

⁷ Por. Rozważania na temat imprez turystycznych H. Zawistowska [w:] Komentarz do ustawy o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych, (red.) D. Borek, H. Zawistowska, Gdańsk 2020, s. 392 i nast.

⁸ Należy podkreślić, iż w latach ubiegłych bardzo ważnym były opracowania kompleksowo ukazujące regulacje z zakresu działalności rolniczej, zob. A. Oleszko, B. Jeżyńska, S. Tarasiuk, Prawo rolne wybór przepisów orzecznictwo, Lublin 1995.

zapobiegania skutkom COVID-19, przewidzianym jako szczególne rozwiązania prawne dla branży organizatorów turystyki (Borek, Świtaj i Zawistowska, 2020) ⁹.

Z kolei Polski Bon Turystyczny jest świadczeniem, które jest przyznawane dla dzieci urodzonych do końca roku 2021 i ma na celu pomoc socjalną i wsparcie branży turystycznej (organizatorów turystyki, gestorów bazy noclegowej, organizacje pożytku publicznego) w związku z pandemią COVID-19. Uregulowania dotyczące bonu są zawarte, jak wskazano we wstępie artykułu, w ustawie z dnia 15 lipca 2020 r. o Polskim Bonie Turystycznym. Biorąc pod uwagę podstawowe ustalenia poczynione powyżej, można wyprowadzić następujące uproszczone definicje na potrzeby rozumienia pojęć voucher turystyczny i bon turystyczny. Zgodnie z uregulowaniami, poniżej przedstawiono próbę stworzenia definicji funkcjonalnych dla wskazanych wyrażień.

Voucher turystyczny jest dokumentem otrzymywanym przez klientów organizatorów turystyki, po uprzedniej zgodzie, zamiast zwrotu środków za nieodbyłą imprezę turystyczną. Voucher może zostać wykorzystany w terminie 2 lat od dnia, kiedy miała się odbyć impreza turystyczna.

Polski Bon Turystyczny to dokument elektroniczny potwierdzający uprawnienie do świadczenia na rzecz małoletniego w wysokości 500 zł lub 1000 zł w przypadku osób małoletnich z niepełnosprawnością. Bon może być wykorzystany na dokonanie zapłaty za imprezę turystyczną lub usługę hotelarską.

3. Zasady prowadzenia działalności agroturystycznej

Prawa i obowiązki w zakresie prowadzenia działalności agroturystycznej, w zależności od statusu prawnego podmiotu prowadzącego działalność turystyczną czy hotelarską, rodzaju świadczonych usług czy liczby wynajmowanych pokoi, reguluje wiele przepisów, zawartych w różnych aktach prawnych. Do najistotniejszych zaliczyć należy art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2019 r. poz. 1292, z późn. zm.), który stanowi, że jej przepisów nie stosuje się do wynajmowania przez rolników pokoi, sprzedaży posiłków domowych i świadczenia w gospodarstwach rolnych innych usług związanych z pobytem turystów. Warto zauważyć, że w wyżej wymienionej ustawie nie ma ograniczenia co do wielkości bazy noclegowej w danym gospodarstwie. Ograni-

⁹ Warto zwrócić uwagę, iż w ramach instrumentów wsparcia wprowadzono również tzw. voucher eventowo-hotelarski. Celem jego było ewentualne zrezygnowanie ze zwrotu wpłaconych środków, które miało nastąpić w ciągu 180 dni. W przypadku rezygnacji klient otrzymywał voucher do realizacji na poczet przyszłych wydarzeń w obszarze działalności przedsiębiorcy w ciągu roku od dnia, w którym miało się odbyć wydarzenie, za które klient wniósł zapłatę. Analogiczne rozwiązanie stosowano do usług hotelarskich, a zatem rolnicy świadczący usługi agroturystyczne w ramach tarczy antykrzysowej zyskali prawo do odroczenia zwrotu wpłat za usługi niewykonane z powodu epidemii COVID-19 oraz do zaproponowania klientowi vouchera.

czenie liczby pokoi do 5 pojawia się w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych. Błędne jest zatem, a niestety często spotykane w praktyce, przekonanie samych wynajmujących¹⁰ o obligatoryjności ograniczenia wielkości bazy noclegowej do 5 pokoi przy definiowaniu działalności agroturystycznej. W świetle obowiązujących przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców, rolnik a także pracujący z nim domownik oraz pomocnik rolnika, a także inne osoby świadczące pracę w gospodarstwie rolnym tego rolnika, mają możliwość nie tylko prowadzenia działalności rolniczej, ale również prowadzenia zorganizowanej działalności zarobkowej, wykonywanej we własnym imieniu i w sposób ciągły w zakresie usług sprzyjających rozwojowi pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych (np. turystycznych, edukacyjnych, zdrowotnych, opiekuńczych i itp.).

Część rolników prowadzi zarejestrowaną działalność gospodarczą ze wszystkimi obciążeniami i konsekwencjami z tym związanymi. Są to płatnicy podatku dochodowego oraz składek na ubezpieczenie w ZUS. Inna grupa natomiast świadczy usługi hotelarskie w wymiarze do 5 pokoi, korzystając z korzystniejszego finansowo ubezpieczenia w KRUS oraz z ulg podatkowych wynikających z zapisów ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1509). Zwolnienie z podatku dochodowego obejmuje działalność agroturystyczną w zakresie wynajmu pokoi gościnnych oraz wyżywienia osób korzystających z tych pokoi, które spełniają równocześnie poniższe warunki:

- liczba wynajmowanych pokoi nie przekracza pięciu,
- wynajmowane pokoje muszą znajdować się w budynku mieszkalnym,
- budynki mieszkalne, w których wynajmowane są pokoje muszą być położone na terenach wiejskich,
- budynki mieszkalne należą do gospodarstwa rolnego,
- pokoje wynajmowane są osobom przebywającym na wypoczynku.

Korzystne warunki dla rolników określa też treść ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2014 r. poz. 849 ze zm.). Konsekwencją owej regulacji stanowi fakt, iż budynek mieszkalny, w którym podatnik prowadzi działalność agroturystyczną, podlega opodatkowaniu stawką podatkową zastrzeżoną dla innych budynków mieszkalnych, nie zaś dla działalności gospodarczej. Warto podkreślić, że rolnicy sami podejmują decyzję o tym, czy chcą prowadzić zarejestrowaną działalność gospodarczą czy działalność gospodarczą w wymiarze pozwalającym na uzyskiwanie przywilejów w postaci zwolnienia z podatku dochodowego i niższej stawki podatku od nieruchomości. Niezależnie od wyboru zakresu działalności gospodarczej każdy rolnik, którego działalność

¹⁰ Zob. przykładowo stan faktyczny opisany w wyroku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie 2012-11-22, sygn. akt: I SA/Sz 609/12.

w ramach agroturystyki polega głównie na krótkotrwałym, ogólnie dostępnym wynajmowaniu kwatery, obiektu agroturystycznego oraz świadczeniu, w jego obrębie, usług z tym związanych, zobowiązany jest do przestrzegania przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych (Ustawa, 1997).

Usługi hotelarskie mogą być świadczone w obiektach hotelarskich, do których zalicza się hotele, motele, pensjonaty, domy wycieczkowe, schroniska, schroniska młodzieżowe, campingi i pola biwakowe. Nazwy tych obiektów są prawnie chronione, a decyzje o zaszerogowaniu do odpowiedniego rodzaju i nadaniu kategorii, z wyjątkiem decyzji dotyczących pól biwakowych, nadaje marszałek województwa, właściwy ze względu na położenie obiektu, który także prowadzi ich ewidencję. Drugą grupą obiektów, wymienionych w omawianej ustawie są „inne obiekty, w których mogą być świadczone usługi hotelarskie”, do których zalicza się także wynajmowane przez rolników pokoje i miejsca na ustawianie namiotów w prowadzonych przez nich gospodarstwach rolnych. Ewidencję „innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie” prowadzi wójt, burmistrz, prezydent właściwy ze względu na położenie tego obiektu. Dowodem zgłoszenia „innego obiektu” do tej ewidencji jest zaświadczenie wydawane przez właściwy organ samorządu terytorialnego. Należy podkreślić, iż ewidencja działalności gospodarczej prowadzona przez wójta, burmistrza lub prezydenta to zupełnie odrębna ewidencja, związana z realizacją przepisów ustawy Prawo przedsiębiorców (Ustawa, 2018). Do tej ewidencji wpisują się ci rolnicy, którzy podjęli decyzję o prowadzeniu zarejestrowanej działalności gospodarczej w zakresie agroturystyki.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych, przed rozpoczęciem świadczenia usług hotelarskich w obiekcie, rolnik zamierzający świadczyć usługi hotelarskie w gospodarstwie rolnym jest obowiązany zgłosić ten obiekt, jeżeli spełnia on minimalne wymagania co do wyposażenia, oraz inne wymagania określone w przepisach prawa, do ewidencji prowadzonej w gminie właściwej ze względu na miejsce położenia obiektu (Ustawa, 1997). Spełnienie tych obowiązków, w tym posiadanie zaświadczenia o wpisie gospodarstwa agroturystycznego do ewidencji „innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie”, jest niezbędne przy rejestracji jako usługodawcy przyjmującego płatność za usługi turystyczne bonem turystycznym.

4. Agroturystyka w rejestrach publicznych

Informacje o agroturystyce i działalności jaka może formalnie być prowadzona w tym obszarze, można uzyskać także w rejestrach publicznych, które stanowią doskonałe źródło wiedzy. Analizę rozpoczęto od podstawowego źródła w obsza-

rze działalności hotelarskiej, czyli Centralnego Wykazu Obiektów Hotelarskich, umieszczonego na stronie turystyka.gov.pl. Badanie w tym obszarze wykazało, iż w CWOH nie ma wpisanego żadnego podmiotu, który nosiłby w swojej nazwie sformułowanie „agroturystyka”, „obiekt agroturystyczny” lub „gospodarstwo agroturystyczne”. Wniosek, który płynie z tego badania jest jednoznaczny, w ewidencjach obiektów hotelarskich prowadzonych przez marszałków województw nie są rejestrowane obiekty, w których świadczy się usługi agroturystyczne. Powyższe wynika z faktu, iż taka działalność jest prowadzona w tzw. innych obiektach, w których są świadczone usługi hotelarskie, a te zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych podlegają rejestracji w ewidencji prowadzonej przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta, o czym była już mowa wcześniej. Co ciekawe tego typu obiekty, zdarza się, że są rejestrowane w granicach administracyjnych miasta, o czym może świadczyć przykład z miasta Olsztyn (<http://bip.olsztyn.eu/bip/dokument...>). W innych badanych miastach wojewódzkich, takich jak Kraków (<https://ekon.um.krakow.pl/...>), Białystok (<https://www.bip.bialystok.pl/...>) czy Lublin (<https://bip.lublin.eu/...>) nie zidentyfikowano tego typu działalności¹¹. Pokazuje to, iż brak definicji normatywnej w zakresie agroturystyki, pozwala na używanie tej nazwy także poza terenem wiejskim, co może negatywnie wpływać na postrzeganie tego zjawiska. Sformułowanie „obiekt agroturystyczny” „gospodarstwo agroturystyczne” czy też „agroturystyka” jest jednak widoczne w rejestrach działalności KRS i CEIDG. W pierwszym ze wskazanych źródeł zidentyfikowano 155 podmiotów posługujących się jedną z trzech wymienionych nazw¹². Drugi z rejestrów wykazał z kolei 859¹³ przedsiębiorców działających w tym zakresie¹⁴. Aby nie wprowadzać konsumentów w błąd, kwatery (obiekty) agroturystyczne, podobnie jak gospodarstwa agroturystyczne, powinny być jednostkami usytuowanymi na terenach wiejskich, dostosowanymi do samoobsługi przez gościa lub świadczyć usługi związane z pobytem klientów na terenach wiejskich¹⁵. Tego typu obiekty, powinny być rejestrowane przez rolników w gminnej ewidencji innych

¹¹ Badania przeprowadzono w dniu 06.06.2021 r.

¹² Badanie prowadzono w dniu 22.06.2021 r. <https://ekrs.ms.gov.pl/web/wyszukiwarka-krs/strona-glowna/index.html>

¹³ Badanie prowadzono w dniu 22.06.2021 r. <https://prod.ceidg.gov.pl/ceidg/ceidg.public.ui/Search.aspx>

¹⁴ W tym kontekście zob. S. Prutis, *Gospodarstwo a przedsiębiorstwo rolne*, [w:] *Polskie Prawo Rolne na tle ustawodawstwa Unii Europejskiej*, red. P. Czechowski, M. Korzycka-Iwanow, S. Prutis, A. Stelmachowski, Warszawa 1994, s. 79-86.

¹⁵ Zob. B. Woś, A. Gawlik, W. Drobek, *Obiekty hotelarskie na terenach wiejskich – nowa jakość usług* [w:] *Studia Obszarów Wiejskich*, 2018, tom 49, s. 173–185, http://www.rcin.org.pl/igipz/Content/67966/WA51_86996_22018-t49_SOW-Wos.pdf

obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie. Bywa też tak, iż w gminach o charakterze wiejskim, większość rejestrowanych obiektów to właśnie te, w których jest prowadzona działalność agroturystyczna. W jednej z badanych gmin – wójt gminy Ślemień przemianował nawet dotychczasową nazwę takowej ewidencji na „Ewidencja Obiektów Agroturystycznych” (<https://www.slemien.pl...>). Oczywiście formalnie jest to ewidencja, w której mogą znaleźć się nie tylko kwatery i obiekty agroturystyczne, ale także hostele czy też inne miejsca tymczasowego zakwaterowania. Obowiązek prowadzenia ewidencji obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie dotyczy wszystkich obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie, bez względu na podmiot, który takie usługi świadczy oraz bez względu na rodzaj zakwaterowania. Obowiązek ten dotyczy nie tylko przedsiębiorców i rolników, ale także pozostałych podmiotów prowadzących działalność w tym zakresie, także w ramach najmu krótkotrwałego, o ile podmioty te i obiekty będą spełniały określone w przepisach wymogi¹⁶. Rozwiązania takie zostaną omówione w ramach regulacji sektorowych i ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o Polskim Bonie Turystycznym.

5. Wymogi z ustawy o Polskim Bonie Turystycznym i ustaw sektorowych

Pojęcie „regulacje sektorowe” są stosowane w niniejszym materiale tak jak zostało to zdefiniowane w artykule pt. „Turystyczna działalność gospodarstw rolnych w świetle regulacji sektorowych”, opublikowanym w 3 numerze Zagadnień Doradztwa Rolniczego w 2019 roku. Zatem „regulacje sektorowe to pojęcie, które znalazło się w tytule niniejszych rozważań dotyczy aktów prawnych będących w kompetencjach ministra właściwego ds. turystyki” (Borek i Wyrwicz, 2019). Powyższe oznacza, iż pod roz wagę zostały poddane regulacje, za które minister właściwy ds. turystyki odpowiada w ramach inicjatywy rządowego procesu legislacyjnego. Uzasadnieniem jest tutaj art. 27a ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej, zgodnie z którym dział turystyka obejmuje „sprawy zagospodarowania turystycznego kraju oraz mechanizmów regulacji rynku turystycznego”. Za pomocą polskiego bonu turystycznego dokonuje się płatności za usługi hotelarskie lub imprezy turystyczne realizowane przez przedsiębiorcę turystycznego lub organizację pożytku publicznego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z powyższym rodzi się pytanie czy rolnika świadczącego usługi agroturystyczne można

¹⁶ Należy pamiętać, iż pod względem podatkowym mogą jednak w tym zakresie występować pewne nierówności, zob. S. Tarasiuk, Podatek dochodowy w rolnictwie, (w:) A. Oleszko, B. Jeżyńska, S. Tarasiuk, Prawo rolne wybrane zagadnienia, Kraków-Lublin, 1997, s. 58, Zob. też bardzo ciekawe rozważania odnośnie zwolnień z VAT dla rolników i zasad zmiany trybu opodatkowania w tym zakresie- W. Pomorski, Zryczałtowany zwrot podatku VAT dla rolników w polskim prawie podatkowym, Warszawa 2011, s. 61 i nast.

uznać za przedsiębiorcę turystycznego?¹⁷ Przedsiębiorcę turystycznego należy definiować zgodnie z ustawą z dnia 24 listopada 2017 r. o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych, wedle której będzie nim organizator turystyki, przedsiębiorca ułatwiający nabywanie powiązanych usług turystycznych, agent turystyczny lub dostawca usług turystycznych, będący przedsiębiorcą w rozumieniu art. 43(1) ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny albo prowadzącego działalność odpłatną. Warto podkreślić, iż co do uznawania rolnika za przedsiębiorcę, to ustawa z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców nie znajduje zastosowania do wynajmowania przez rolników pokoi, sprzedaży posiłków domowych i świadczenia w gospodarstwach rolnych innych usług związanych z pobytem turystów. Niemniej z całą pewnością sprzedaż ma charakter odpłatny i jest czynnością zobowiązująco-rozporządzającą. W przypadku sprzedaży usługi agroturystycznej usługodawca zobowiązuje się świadczyć usługę, a kupujący zobowiązuje się zapłacić usługodawcy cenę. Z pewnością więc rolnik jest dostawcą usługi turystycznej, która ma charakter odpłatny, jest zatem on przedsiębiorcą turystycznym. Wcześniej wskazano już obowiązki rolnika wynikające z przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych, które są niezbędne aby dokonać rejestracji jako usługodawca, przyjmujący płatności bonem turystycznym.

Warto przejść zatem do ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o Polskim Bonie Turystycznym, zgodnie z którą za pomocą bonu dokonuje się płatności m.in. za usługi hotelarskie realizowane przez przedsiębiorcę turystycznego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W celu umożliwienia przyjmowania płatności dokonywanych za pomocą bonu, przedsiębiorca turystyczny realizujący usługi hotelarskie, dokonuje rejestracji na profilu informacyjnym w systemie teleinformatycznym PUE ZUS. Czy takiej rejestracji może dokonać rolnik świadczący usługi agroturystyczne, a zatem realizować i czerpać korzyści z programu Bonów Turystycznych? Oczywiście, że tak. Dokonując rejestracji w PUE ZUS przedsiębiorca turystyczny podaje m.in. informację o wpisie do właściwej ewidencji innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie. O tym, że wpisu może dokonać rolnik świadczy fakt, iż podczas wejścia w system podaje dane osobowe: imię i nazwisko, a także adres zamieszkania oraz wykonywania działalności – w przypadku, gdy miejsce realizacji usług hotelarskich jest inne niż adres zamieszkania.

¹⁷ Zob. D. Borek, Przedsiębiorca w ustawie o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych – koncepcja przedmiotowego charakteru regulacji (w:): Internetowy Kwartalnik Antymonopolowy i Regulacyjny UW 4(7) 2018, <https://ikar.wz.uw.edu.pl/numery/51/23.pdf>

6. Podsumowanie

Wypoczynek na wsi organizowany przez rolników może korzystać z benefitów jakie niesie za sobą program Polskich Bonów Turystycznych. Polski Bon Turystyczny będący w założeniu programem wsparcia wypoczynku dzieci i młodzieży, może przyczyniać się jednocześnie do wsparcia ekonomicznego przedsiębiorców turystycznych, ponieważ jego wykorzystanie może nastąpić wyłącznie na turystykę krajową.

W artykule wykazano, że rolnik, świadczący usługi hotelarskie i inne z tym związane świadczenia w obrębie swojego gospodarstwa jest przedsiębiorcą turystycznym, niezależnie od tego, czy prowadzi w zakresie turystyki zarejestrowaną działalność gospodarczą czy też prowadzi działalność ograniczoną do 5 pokoi i korzysta z możliwości jakie dają mu omówione przepisy. Nie ma więc przeszkód aby rolnik dokonał rejestracji na profilu informacyjnym w systemie teleinformatycznym PUE ZUS.

Możliwość przyjmowania płatności bonem turystycznym to dodatkowo zapewnienie rozwoju i promocji gospodarstwa agroturystycznego przez Polską Organizację Turystyczną. Badania w zakresie funkcjonujących w tym obszarze przepisów prawa pokazały, jak łatwo prowadzący działalność agroturystyczną mogą znaleźć się tym programie jako potencjalni beneficjenci. Wprowadzone rozwiązania prawne umożliwiają zatem odnoszenie określonych korzyści prowadzącym działalność agroturystyczną. Wydaje się więc, iż słusznym jest podjęcie jak najszerszych działań mających na celu promowanie i uświadomienie rolników o możliwości realizacji bonu w swoim gospodarstwie agroturystycznym. Aby było to jednak możliwe prowadzona działalność musi być w pełni legalna. Formy jej prowadzenia w sposób całkowicie zgodny z prawem zostały przedstawione i omówione w artykule. Gospodarstwo agroturystyczne może być miejscem realizacji tego ważnego społecznie programu wsparcia dla rodzin i przedsiębiorców turystycznych, którego globalna kwota pomocy wynosi ponad 4 mld zł. W niniejszym artykule ukazano aspekty prawne tego zagadnienia, a także liczne odniesienia do regulacji prawnych, poglądów przedstawicieli nauk prawnych i poradnictwa w zakresie formy prowadzenia takiej działalności przez rolników.

LITERATURA:

1. Borek, D. (2018). Przedsiębiorca w ustawie o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych – koncepcja przedmiotowego charakteru regulacji (w:) *Internetowy Kwartalnik Antymonopolowy i Regulacyjny UW 4(7)*.
2. Borek, D., Wyrwicz, E. (2019). Turystyczna działalność gospodarstw rolnych w świetle regulacji sektorowych [w:] *Zagadnienia Doradztwa Rolniczego 3/2019*. S. 12-23.
3. Borek, D., Świtaj, K., Zawistowska, H. (2020). O zgodności z prawem UE regulacji art. 15k ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw [w:] *Prawo-narzędzie sprawiedliwości czy władzy?*, (red.) Barwicka-Tylek I., Dziewałtowski-Gintowt P., Zyzik K., Łyżwa Ł. Kraków.
4. Borek, D., Zawistowska, H. (red.) (2020). *Komentarz do ustawy o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych*. Gdańsk.
5. Budzinowski, R. (2006). *Gospodarstwo rolne jako kategoria prawna - charakterystyka szczegółowa* [w:] *Prawo Rolne* (red.) Stelmachowski A. Warszawa.
6. Kapała, A. (2008). *Prawne pojęcie agroturystyki* [w:] *Przegląd prawa rolnego 1/2008*.
7. Niedziółka, A. (2017). *Stan i czynniki rozwoju usług agroturystycznych w powiecie nowotarskim w perspektywie wsparcia agroturystyki z programów Unii Europejskiej w latach 2014-2020*. Kraków.
8. Pomorski, W. (2011). *Zryczałtowany zwrot podatku VAT dla rolników w polskim prawie podatkowym*. Warszawa.
9. Prutis, S. (1994). *Gospodarstwo a przedsiębiorstwo rolne* [w:] *Polskie Prawo Rolne na tle ustawodawstwa Unii Europejskiej*, (red.) Czechowski P., Korzycka-Iwanow M., Prutis S., Stelmachowski A. Warszawa. 1994.
10. Roman, M., Niedziółka, A. (2017). *Agroturystyka jako forma przedsiębiorczości na obszarach wiejskich*. Warszawa.
11. Szwichtenberg, A. (1998). *Pojmowanie turystyki wiejskiej w Polsce i na świecie* [w:] *Turyzm*. 1/1998.
12. Tarasiuk, S. (1997). *Podatek dochodowy w rolnictwie* (w:) Oleszko A., Jeżyńska B., Tarasiuk S. *Prawo rolne wybrane zagadnienia*. Kraków-Lublin. 1997.
13. Woś, B., Gawlik, A., Drobek, W. (2018). *Obiekty hotelarskie na terenach wiejskich – nowa jakość usług* [w:] *Studia Obszarów Wiejskich*. Tom 49. 2018.
14. Wyrwicz, E. (2003). *Turystyka na terenach wiejskich i agroturystyka* [w:] *Turystyka w gminie i powiecie* (red.) Gordon A. Warszawa. 2003.
15. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny Dz. U. z 2020 r. poz. 1740, 2320.
16. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych Dz. U. z 2020 r. poz. 2211.
17. Ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej Dz. U. z 2020 r. poz. 1220, 2327 z 2021 r. poz. 255, 464.
18. Ustawa z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego Dz. U. z 2020 r. poz. 721.

19. Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców Dz. U. z 2021 r. poz. 162.
20. Ustawa dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 i zmianie niektórych innych ustaw Dz. U. z 2020 r. poz. 1842, 2112, 2113, 2123, 2157, 2255, 2275, 2320, 2327, 2338, 2361, 2401, z 2021 r. poz. 11, 159, 180, 694, 981, 1023, 1090, 1162, 1163, 1192.
21. Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych Dz. U. z 2018 r. poz. 1509.
22. Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych Dz.U. z 2014 r. poz. 849 ze zm.
23. Ustawa z dnia 15 lipca 2020 r. o Polskim Bonie Turystycznym Dz.U. 2020 poz. 1262.
24. <https://ikar.wz.uw.edu.pl/numery/51/23.pdf>
25. <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/ByKeyword.xsp?key=agroturystyka>
26. <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/ByKeyword.xsp?key=turystyka%20wiejska>
27. http://www.rcin.org.pl/igipz/Content/67966/WA51_86996_22018-t49_SOW-Wos.pdf
28. <https://www.slemien.pl/aktualnosci/447-ewidencja-objektow-agroturystycznych.html>
29. <https://turystyka.gov.pl/cwoh>
30. http://bip.olsztyn.eu/bip/dokument/330485/ewidencja_innych_objektow_swieczacych_uslugi_hotelarskie_niebedacych_objektami_hotelarskimi/
31. https://ekon.um.krakow.pl/?_ga=2.260799304.491171117.1626602660-1500912544.-1626602660
32. https://www.bip.bialystok.pl/urzed_miejski/rejstry_ewidencje_archiwa/ewidencja-objektow-swieczacych-.html
33. https://bip.lublin.eu/gfx/bip/userfiles/_public/import/urzed-miasta-lublin/informacje-o-rejstrach-ewid/ewidencja-tzw-innych-objektow-/bip_28.05.2021_ewidencja_innych_objektow_pml_uslugi_hotelarskie.pdf
34. <https://ekrs.ms.gov.pl/web/wyszukiwarka-krs/strona-glowna/index.html>
35. <https://prod.ceidg.gov.pl/ceidg/ceidg.public.ui/Search.aspx>
36. <https://podroze.onet.pl/aktualnosci/wlochy-bon-turystyczny-o-wartosci-500-euro-dla-rodziny/s9twtmj>
37. <https://repozytorium.uni.lodz.pl/bitstream/handle/11089/27925/Szwichtenberg.pdf?sequence=1&isAllowed=y.pdf>
38. https://repozytorium.amu.edu.pl/bitstream/10593/9092/1/005_Anna_Kapa%C5%82a_Prawne_poj%C4%99cie_agroturystyki_100_115.pdf